Zápis z obhajoby doktorské disertační práce Mgr. Jiřího Semeckého

Téma práce: **Verb Valency Frames Disambiguation / Disambiguace valenčcních rámců sloves**

Školitel: doc. RNDr. Jan Hajič, Ph.D.

Oponenti: RNDr. Markéta Lopatková, Ph.D.

RNDr. Pavel Krbec, Ph.D.

Obhajoba proběhla v pondělí 17. 9. 2007 v Praze, v budově MFF UK, Ke Karlovu 5.

Přítomní členové komise: prof. PhDr. Jarmila Panevová, DrSc. (předsedající); Prof. RNDr. Eva Hajičová, DrSc., RNDr. Markéta Lopatková, Ph.D., Martin Plátek, CSc., RNDr. Zdeněk Žabokrtský, Ph.D., prof. Ing. J. Psutka, CSc., doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc., doc. PhDr. Karel Pala, CSc., Ing. Pavel Ircing, Ph.D.

Předsedající omluvila nepřítomnost RNDr. Pavel Krbce, Ph.D., navrženého člena komise.

Hosté: Jiří Havelka, Daniel Zeman, Jaroslava Hlaváčová, Pavel Straňák, Magda Ševčíková.

Předsedající přivítala přítomné, představila členy komise a konstatovala, že komise je usnášeníschopná.

Předsedající stručně představila uchazeče, zkontrolovala úplnost dokladů vyžadovaných k obhajobě a konstatovala, že byly splněny podmínky pro konání obhajoby a že v době vystavení práce nedošly žádné písemné připomínky.

Přítomní dostali možnost nahlédnout do výtisků předkládané disertační práce a do seznamu publikovaných prací Mgr. Jiřího Semeckého.

Školitel shrnul práci uchazeče a seznámil přítomné se svým hodnocením této práce.

Uchazeč výstižně presentoval náplň a výsledky své práce, zejména popis provedených experimentů a dosažených výsledků.

Předsedající požádala oponentku RNDr. M. Lopatkovou o přednesení posudku.

Předsedající přečetla posudek omluveného oponenta RNDr. P. Krbce.

Předsedající vyzvala uchazeče k vyjádření k poznámkám a otázkám oponentů. Uchazeč na vznesené otázky a poznámky odpověděl.

Přítomná oponentka po krátké diskusi s uchazečem vyjádřila svoji spokojenost s jeho odpověďmi. Přítomní členové komise se shodli, že uchazeč uspokojivě odpověděl i na dotazy přiložené k posudku nepřítomného oponenta.

Předsedající otevřela všeobecnou diskusi.

Doc. V. Petkevič přednesl svou poznámku k problematice životnosti substantiv. Do diskuse se zapojila prof. Panevová.

Doc. K. Pala se uchazeče dotázal, s jakou definicí valence a valenčních rámců pracoval a zda promýšlel jejich případnou změnu. Uchazeč odpověděl, že jeho cílem bylo automatické určení rámců definovaných podle uznávaných a na datech již užívaných pravidel, nikoli jejich změna.

Prof. J. Psutka položil dotaz, zda kromě využití jednotlivých metod strojového učení uchazeč také nevyzkoušel jejich kombinaci a zda je tato cesta vůbec možná a vhodná. Uchazeč odpověděl, že kombinování metod přímo nezkoušel, ale že výsledky z podobných úloh zpracování přirozeného jazyku jako např. parsing naznačují, že kombinování většinou vede k měřitelnému zlepšení. Uchazeč zároveň naznačil, jaké problémy by musely být vyřešeny při snaze aplikovat kombinování na studovanou úlohu, jako např. vhodná volba kombinace jednotlivých metod a hledání optimálních parametrů.

RNDr. Z. Žabokrtský se dotázal, jak lze vysvětlit prezentovanou rozdílnost výsledků metod na typově různých datech. Uchazeč předložil svou hypotézu, že se na různě velkých datech projevily základní vlastnosti metod strojového učení; robustní metody dosáhly lepších výsledků i na relativně malých trénovacích datech, jiné metody jako SVM se ukázaly jako optimální až na větších datech. Na další dotaz RNDr. Z. Žabokrtského, zda byl v rámci úlohy také řešen problém určování rámce u sloves pouze s jedním rámcem, byla uchazečova odpověď kladná.

Doc. J. Hajič poukázal na význam automatického určování rámců sloves a na možnost jeho využití při automatickém překladu. Na to navázal doc. K. Pala s poznámkou, že pro smysluplnou integraci určování valence do automatického překladu je nezbytné další, zatím neexistující, teoretické studium samotné definice valence.

Doc. V. Petkevič nakonec poukázal na drobné chyby v použitých, automaticky generovaných datech. Prof. Panevová pak uvedla příklad (Chlapci se vydávali za školu.), který podle dosavadních pravidel pro určování rámce ani nedovoluje automatickým metodám možnost správné volby.

Předsedající konstatovala, že autor výstižne představil použité metody a dosažené výsledky své práce, jednoznačně zodpověděl dotazy a připomínky oponentů a erudovaně reagoval i na všechny další podněty vzniklé v diskusi.

Začala neveřejná diskuse členů komise následovaná hlasováním.

Komise schválila udělení titulu Ph.D. Přítomno bylo 9 hlasujících, platných odevzdaných hlasů bylo také 9, z toho 9 kladných, žádný záporný.

Zapsal Pavel Straňák, 18. 9. 2007

Prof. PhDr. J. Panevová,